

Salo2009

Monikuntaliitoksen Informaatioseminaari

Kunnan palvelutuotanto ja liikelaitokset

Johtaja Antti Neimala, Suomen Yrittäjät

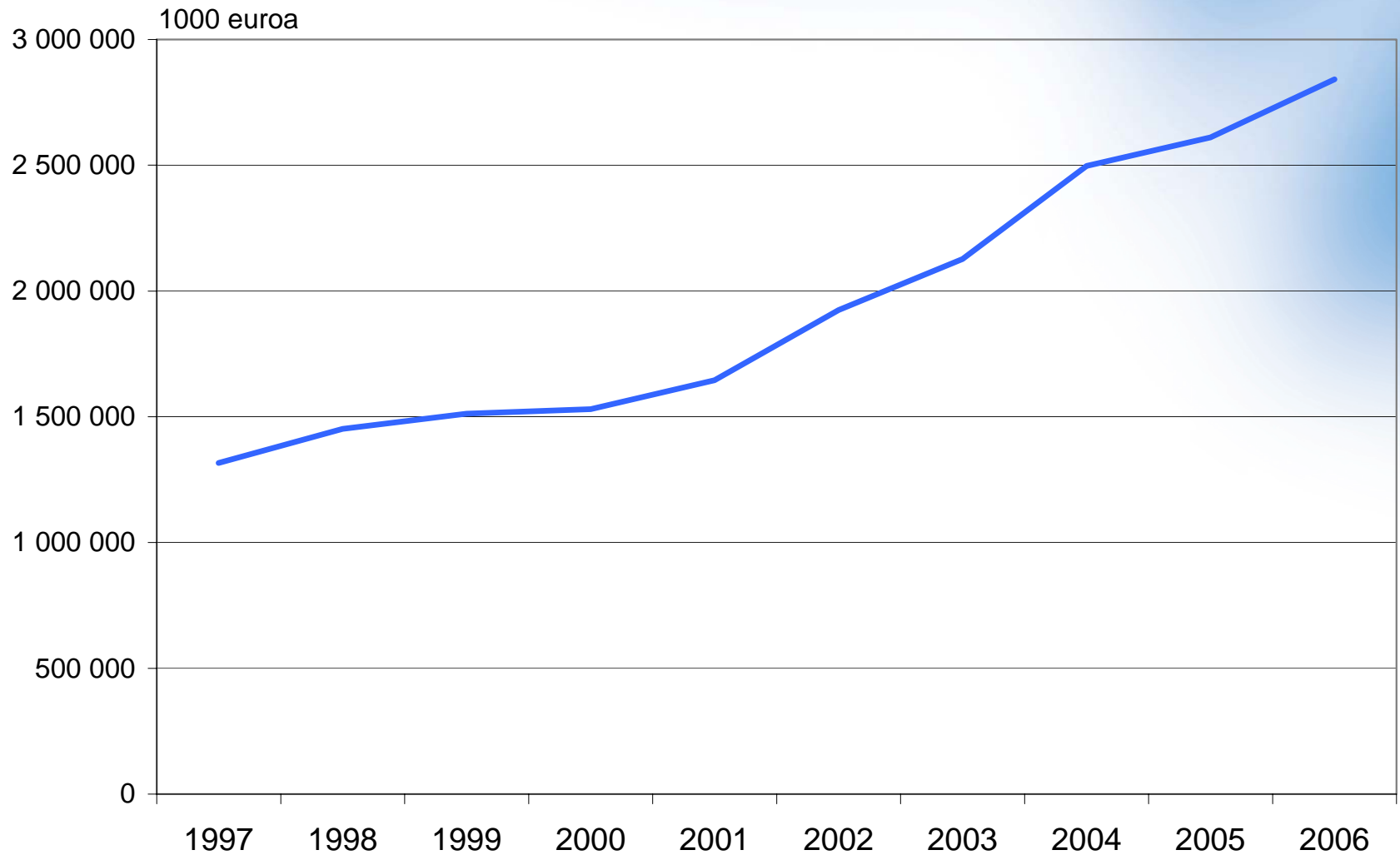
Esityksen logiikka

- Suomen Yrittäjien toiminnan tavoite:
 - Paremmat yrittämisen olosuhteet
- Vaikuttamisen kohde:
 - Yhteiskunnallinen päätöksenteko
- Vaikuttamisen keinot:
 - Valitaan tavoitetta tehokkaimmin toteutettavat keinot, kohteen mukaan

Esityksen eteneminen

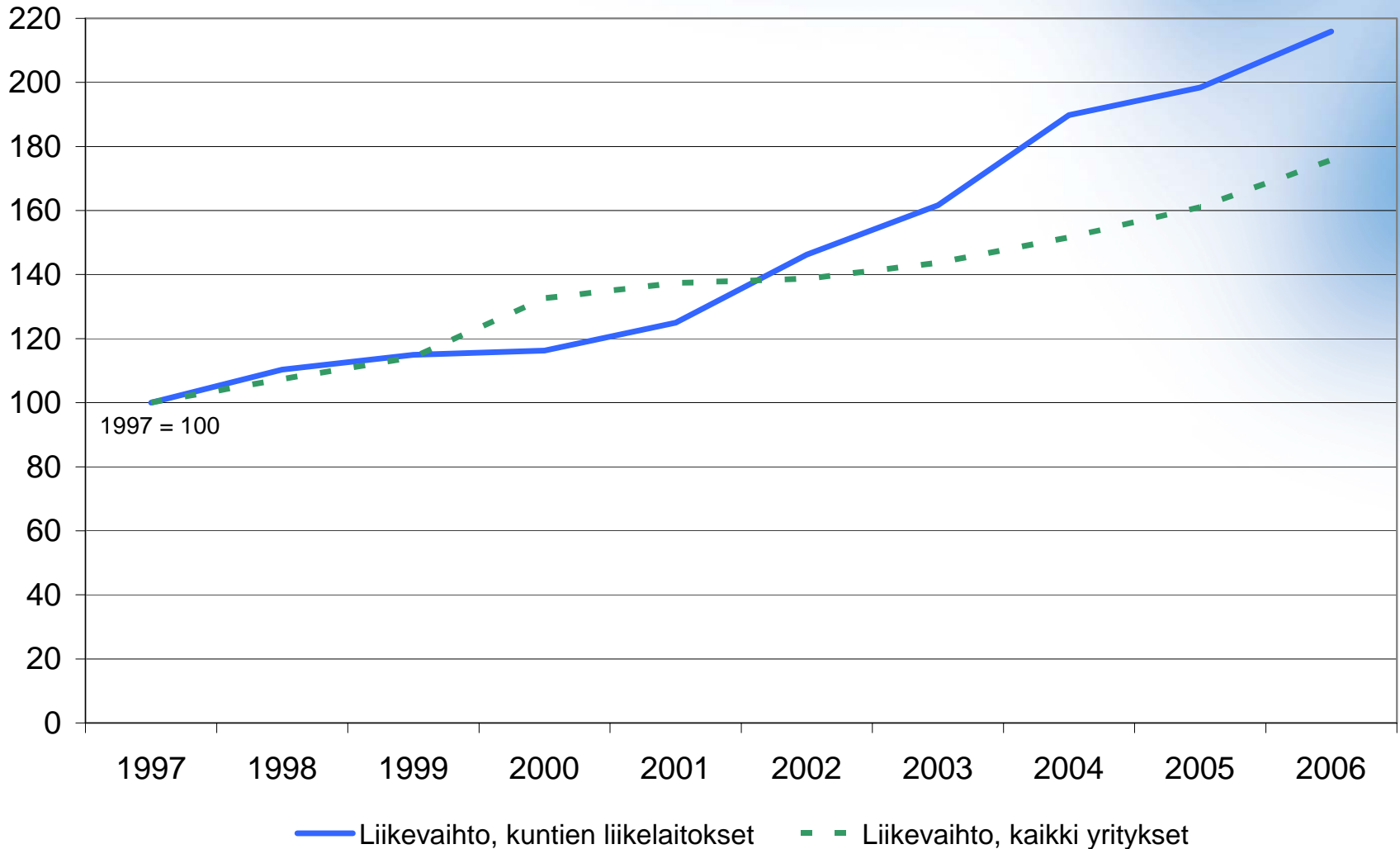
- Liikelaitostoiminnan laajuus tilastojen valossa
- Palvelurakenteiden perusteiden yhteiset nimittäjät
- Päätöksenteon yritysvaikutusten arviointi
- Suomalaisen yritystoiminnan rakenne ja merkitys tilastojen valossa

Kuntien liikelaitosten liikevaihto

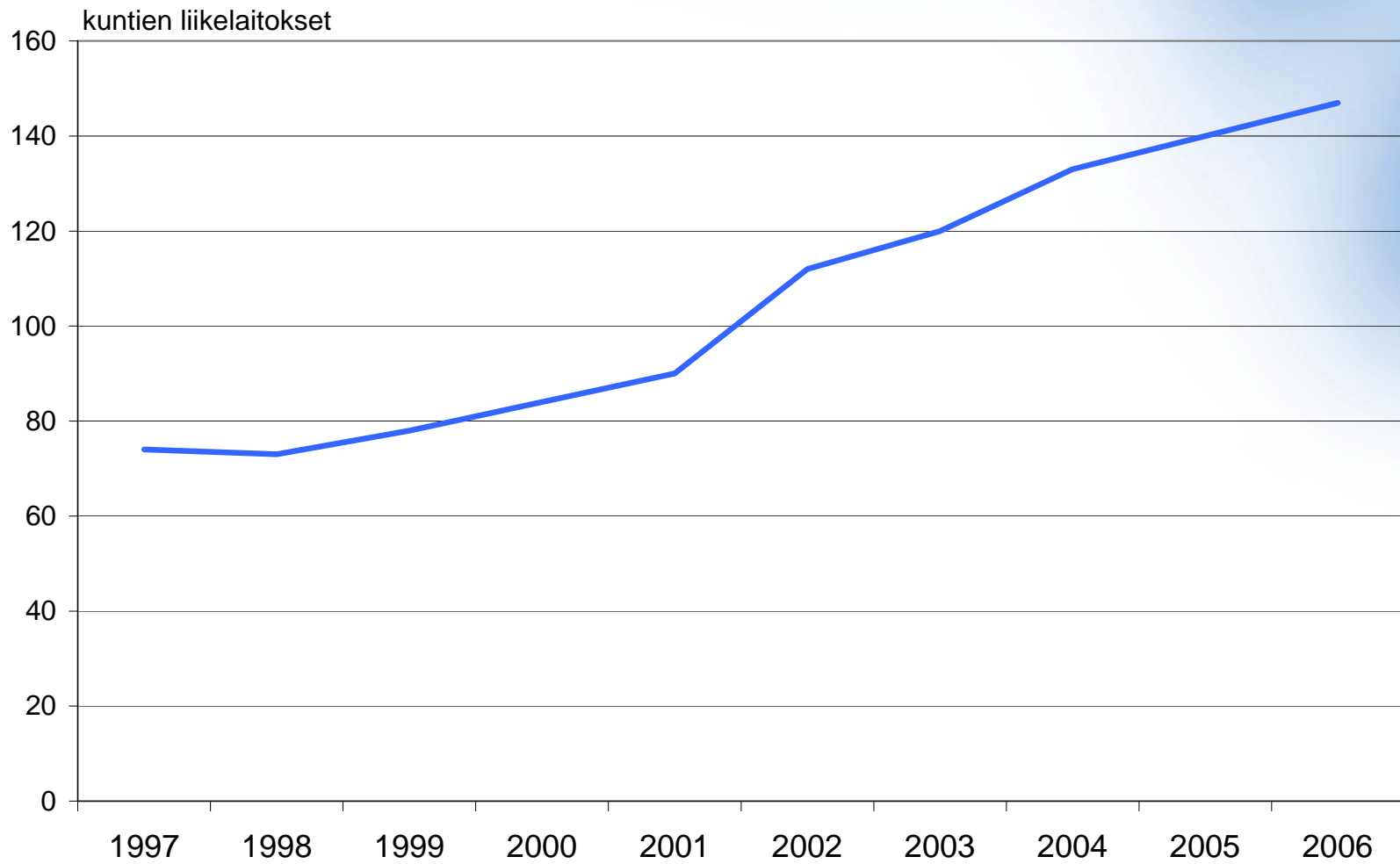
Lähde: Tilastokeskus.

Kuntien liikelaitosten ja yritysten liikevaihto

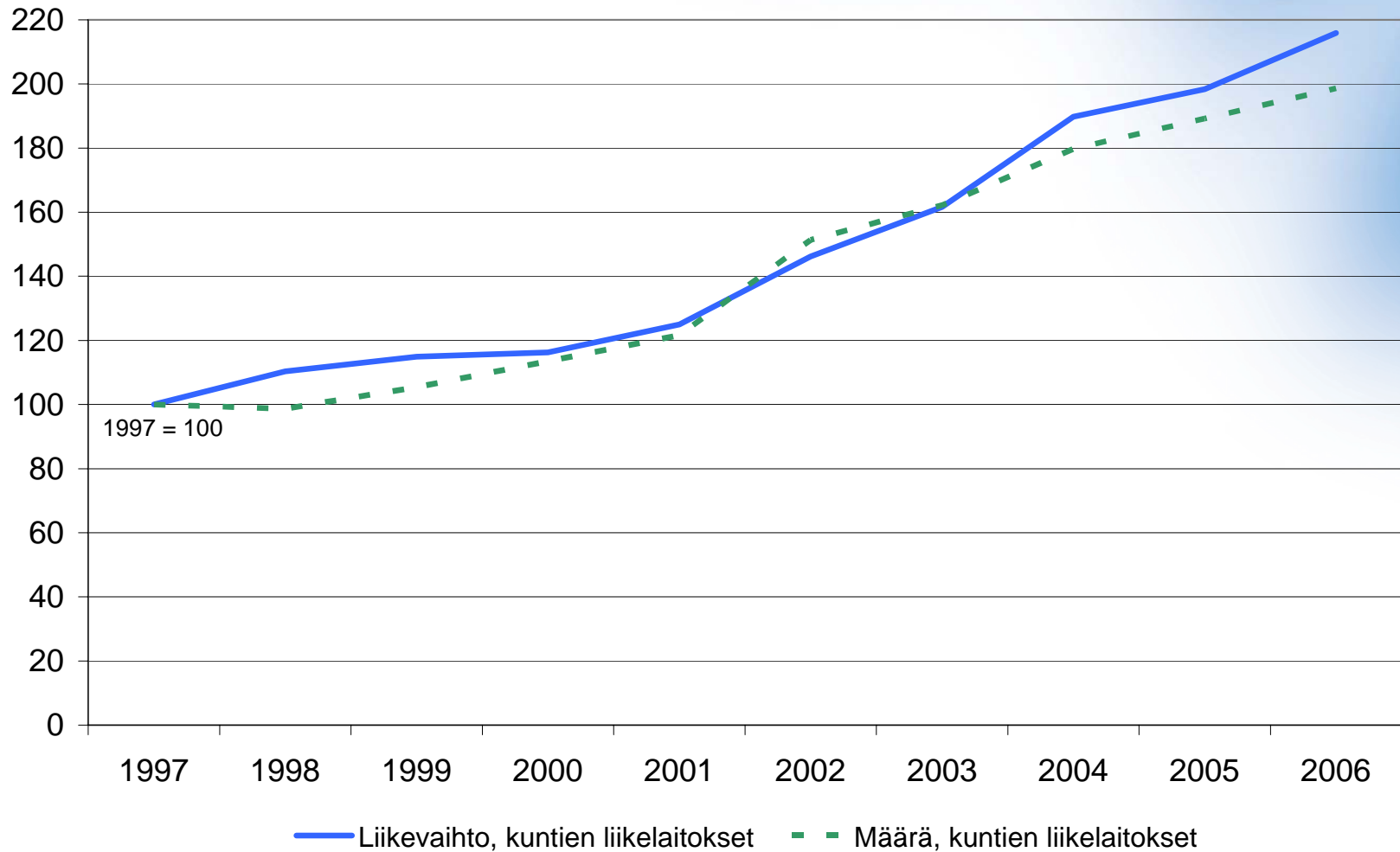
Lähde: Tilastokeskus.

Kuntien liikelaitosten määrä

Lähde: Tilastokeskus.

Kuntien liikelaitosten määrä ja liikevaihto

Lähde: Tilastokeskus.

Kuntien palvelut, liikelaitokset ja yritykset: Yhteisiä nimittäjiä

- Palvelutuotantorakenne pitkälti kuntien käsissä
 - Palveluiden järjestäminen ostamalla edellyttää päätöksiä ja tiettyjä menettelyitä
 - Liikelaitosten perustaminen edellyttää kunnan (tai kuntayhtymän) erikseen tehtävää päätöstä, tehtävät määriteltävä johtosäännössä
 - Yrityksille aiheutuu rakennepäätöksistä suoria ja välillisiä vaikutuksia
 - Ostopalveluista suoria liiketoimintamahdollisuuksia
 - Järjestelmän tehokkuudesta välillisiä vaikutuksia

Päätösten yritysvaikutusten arviointi, palvelutuotanto ja liikelaitokset

- Yrityksille periaatteessa sama, missä niihin kohdistuvat päätökset tehdään
 - Vaikutukset ratkaisevat, niiden selvittämisessä eroja päätöksentekotasosta ja –menettelystä riippuen
 - Lainvalmistelussa vaikutukset ARVIOITAVA etukäteen vuonna 2007 annettujen ohjeiden mukaisesti (ks. <http://www.om.fi/Etusivu/Parempisaantely>)
 - Kuntien päätöksenteon vaikutusarviointista EI MITÄÄN ohjeita

Yritysvaikutusten arviointi jatkuu

- Suomen Yrittäjät edellyttää:
 - Myös kuntien päätösten yritysvaikutukset arvioitava
 - HUOM! Yleisesti ottaen yrittäjien mielestä huonolla tolalla seuraavien kolmen kuvan perusteella
- Onko kiinnitetty erityistä huomiota Salossa?
 - Salo2009 strategia erinomainen
 - Ei kuitenkaan erityistä huomiota yritysvaikutuksiin (toisin kuin terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmaan päätöksenteossa)
 - Konkreettiset mittarit mm. elinkeinopolitiikan toteutuksessa palvelevat samaa päämäärää

Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys

luvut keskiarvoja

<i>B. KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS</i>	<i>Suomi</i>	<i>Suomen muutos vuoteen 2004</i>
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta ennustettavaa ja pitkäjänteistä	-0,3	0,2
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta riittävän nopeaa	-0,4	0,1
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja eri lautakunnat edistävät toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,3	0,1
Kunnan virkamiesjohto edistää toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,1	0,1
Kunnan päätöksenteko pohjautuu yritysvaikutuksen johdonmukaiseen selvittämiseen ja analysoimiseen	-0,5	0,0

Elinkeinopolitiikan mittaristo, kevät 2006

Julkisten palveluiden järjestäminen ja kunnan hankintapolitiikka

luvut keskiarvoja

G. JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNNAN HANKINTAPOLITIIKKA	Suomi	Suomen muutos vuoteen 2004
Kunta on järjestänyt julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti	0.0	-0.1
Kunta antaa yrittäjille tasavertaisen mahdollisuuden tuottaa kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita	-0.4	0.0
Kunta tarjoaa paikallisille yrittäjille mahdollisuuden osallistua kaikkiin kunnan järjestämiin tarjouskilpailuihin	-0.2	0.0
Kunnan hankintapolitiikka tukee myös pk-yritysten kasvua ja kehittymistä	-0.5	

Kolme tärkeintä osa-aluetta: mainintojen määrä

	%	f
A. Yleinen elinkeinopolitiikka	61,7 %	1116
B. Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys	74,2 %	1342
C. Elinkeinoitoimen resurssit	39,4 %	712
D. Kunnan markkinointi, viestintä ja tiedottaminen	24,3 %	439
E. Kunnan yhteistyö seutukunnassa ja maakunnassa	33,6 %	608
F. Koulutus	13,4 %	242
G. Julkisten palveluiden järjestäminen ja kunnan hankintapolitiikka	52,0 %	941

Elinkeinoitiikan mittaristo, kevät 2006

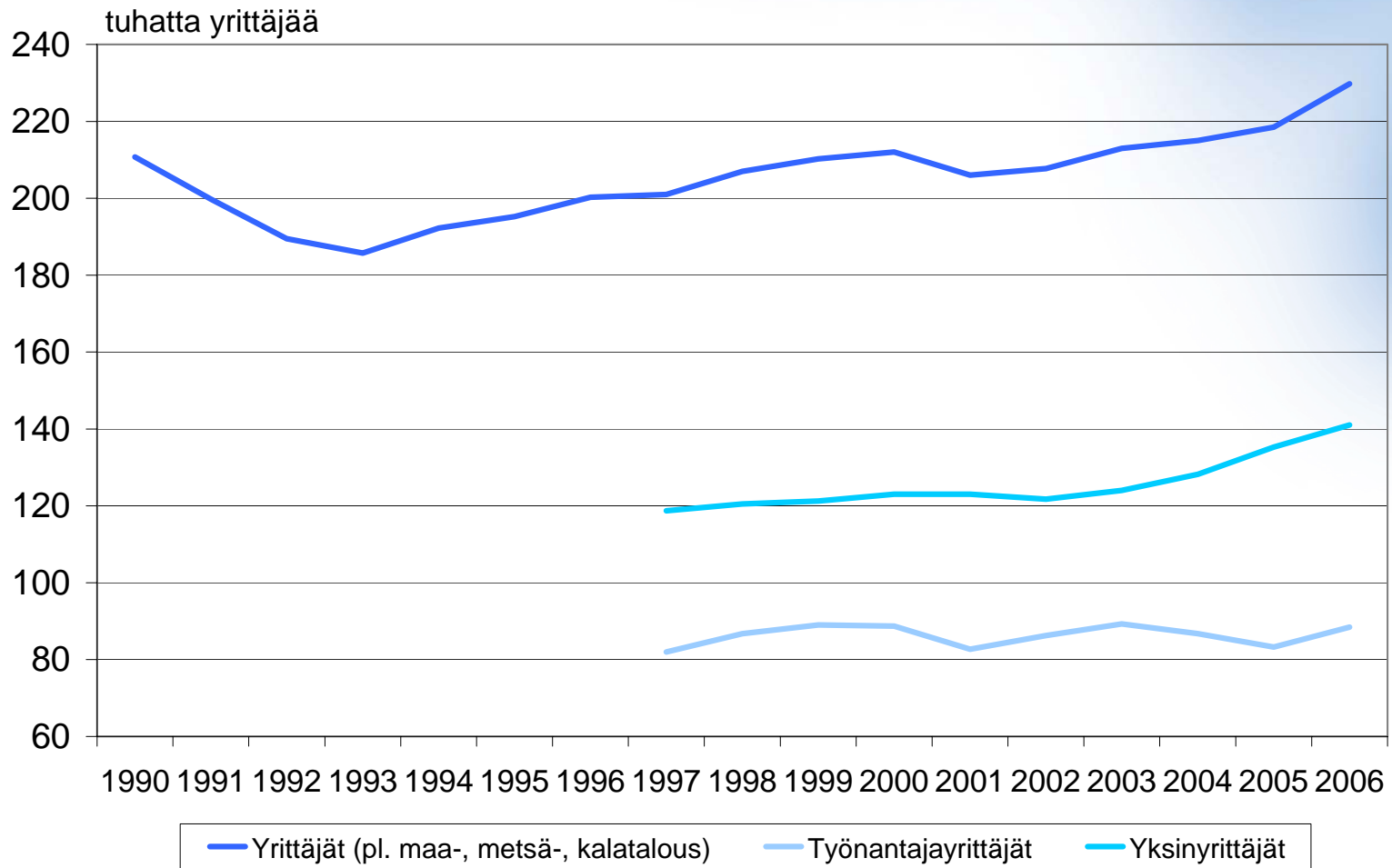
Yritystilastojen ja puntareiden viestit

- Yritysrakenne hyvä tuntea päätöksiä tehtäessä ja vaikutuksia arvioitaessa
 - Pk-yritysten rooli kansantaloudessa
 - Yrittäjien ja yritysten lukumäärän kehitys
 - Pienten ja keskisuurten yritysten osuus
 - Yritysten jakautuminen toimialoittain
 - Työllisyyden kehittyminen erikokoisissa yrityksissä
 - Yritysten näkemykset ilmapiiristä
 - Yrittäjien ja yritysten maakunnallinen ”profiili”

PK-sektorin rooli Suomessa 2006

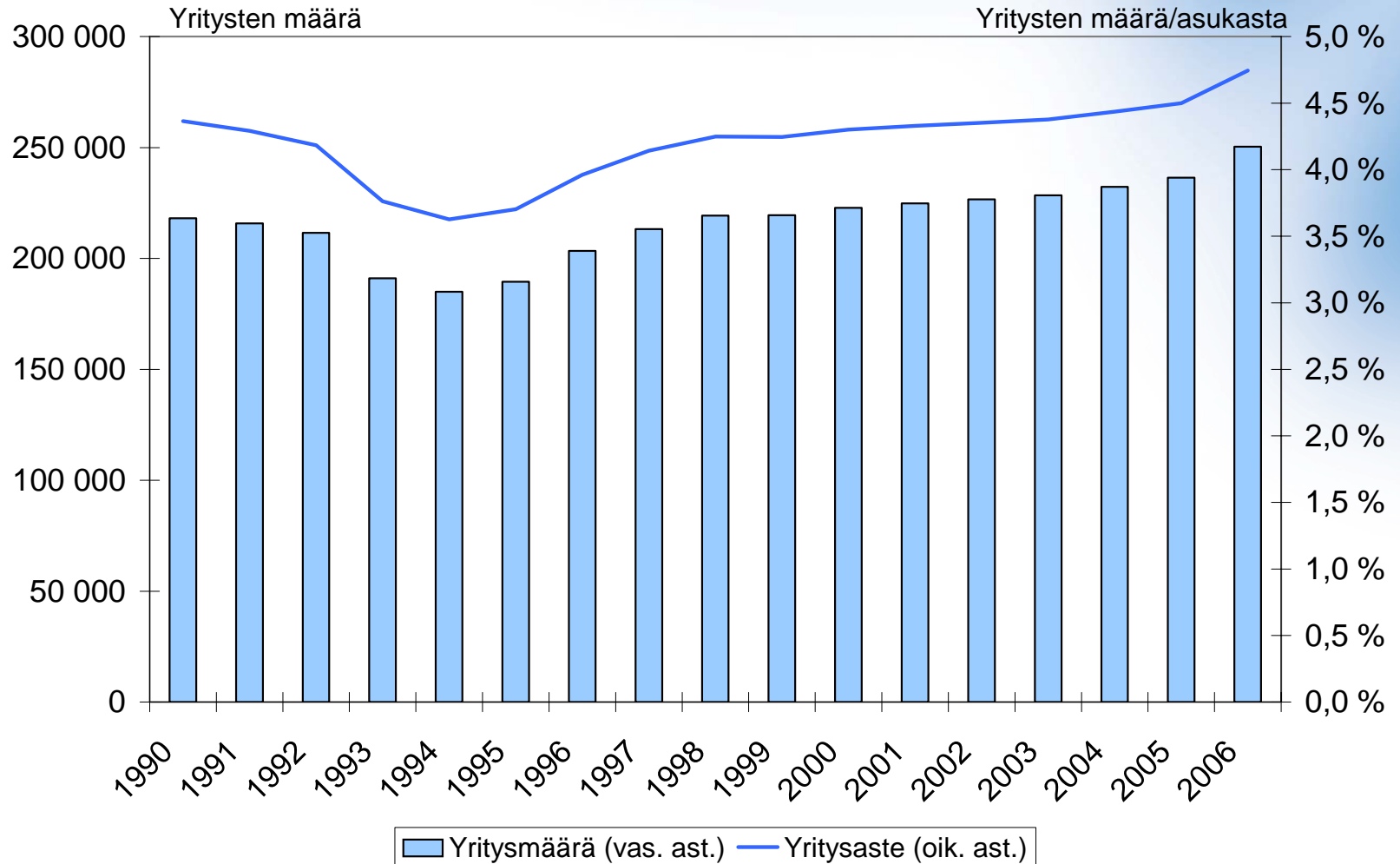
- BKT: 167 mrd. €
 - PK-sektorin osuus yli 40 %
- Tavaroiden vienti: 61,5 mrd. €, PK 7,8 mrd. €
 - PK-sektorin osuus 13 %
- Tavaroiden tuonti: 55,3 mrd. €, PK 13,3 mrd. €
 - PK-sektorin osuus 24 %
- Yritysten investoinnit: >15 mrd. €
 - PK-sektorin osuus 50 %
- T&K: 5,8 mrd. € (3,5 %/BKT)
 - PK-sektorin osuus 20 %

Yrittäjien lukumäärä pl. maatalous 1990-2006

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

Yritysten määrän kehitys

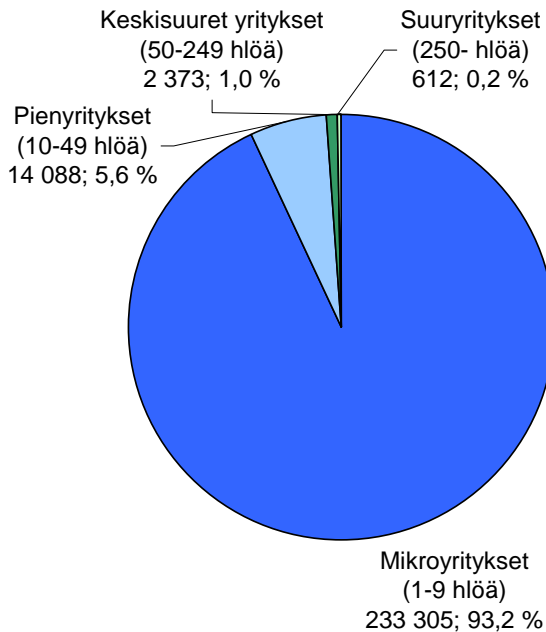

Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri

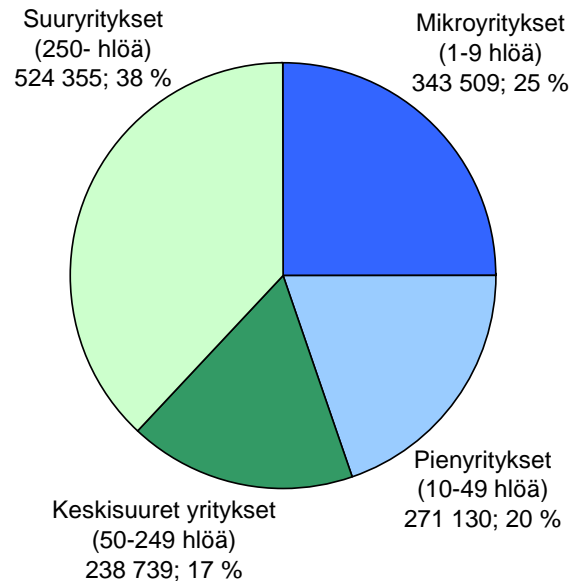
Yhteensä 250 378 yritystä vuonna 2006.

Yritysrakenne Suomessa

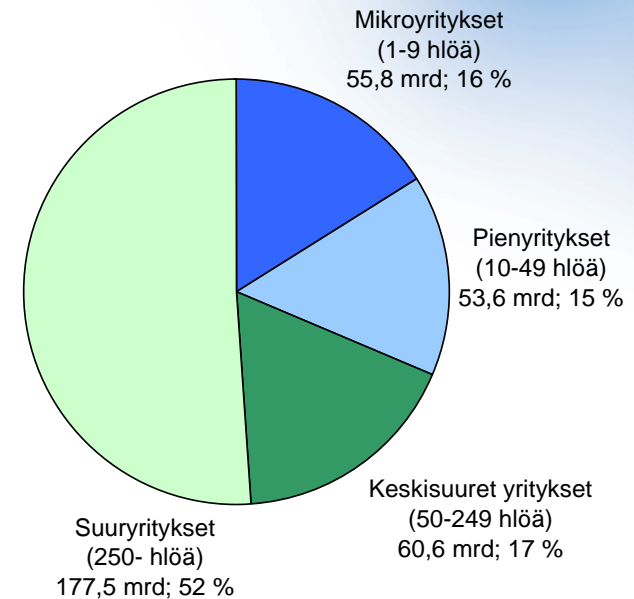
Yritysten lukumäärän (250 378 kpl) jakautuminen kokoluokittain vuonna 2006

Yritysten henkilöstö (1 377 733 henkilöä) eri kokoluokan yrityksissä vuonna 2006

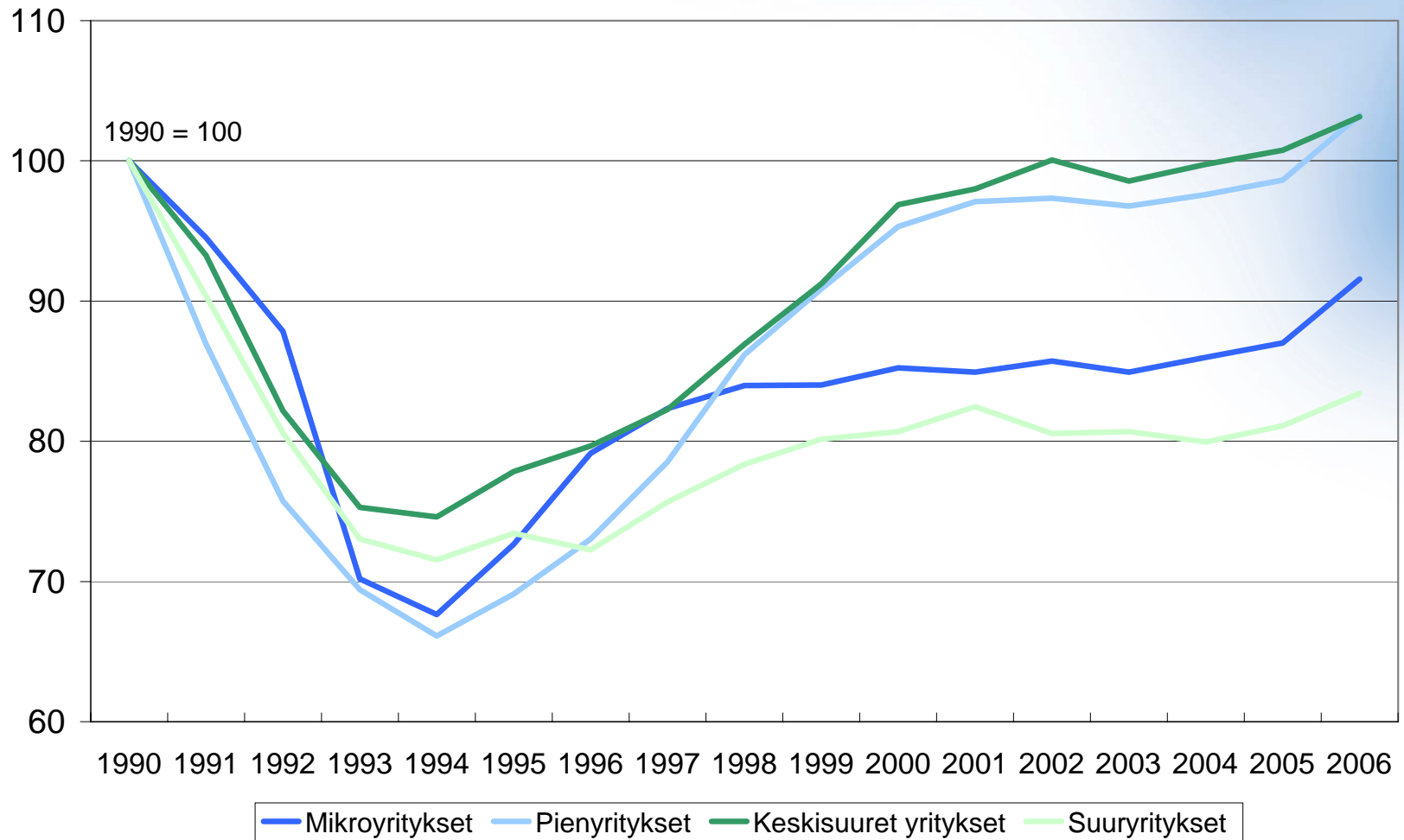

Yritysten liikevaihdon (347,5 mrd. euroa) jakautuminen erikokoisissa yrityksissä vuonna 2006

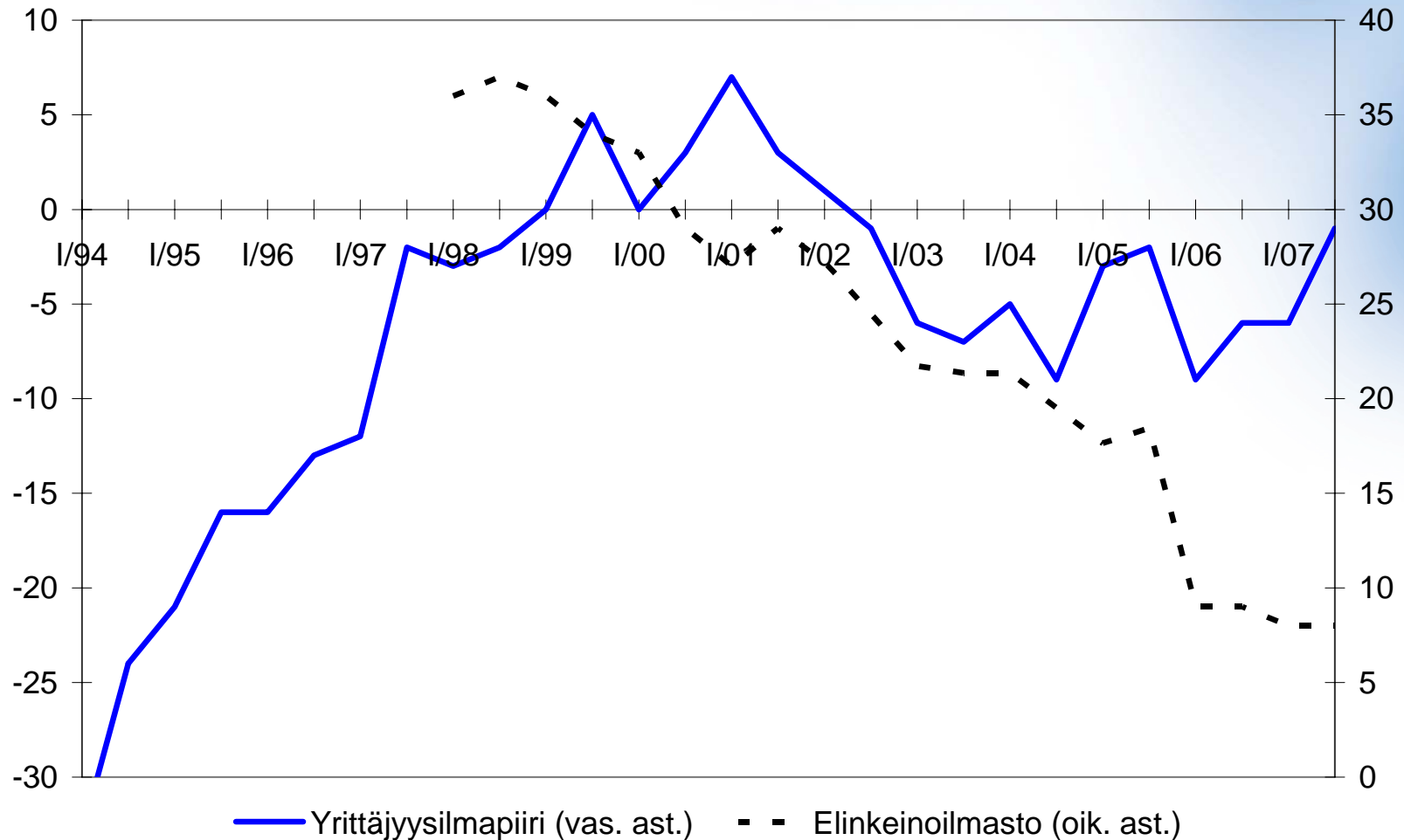
Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyden kehitys koon mukaan

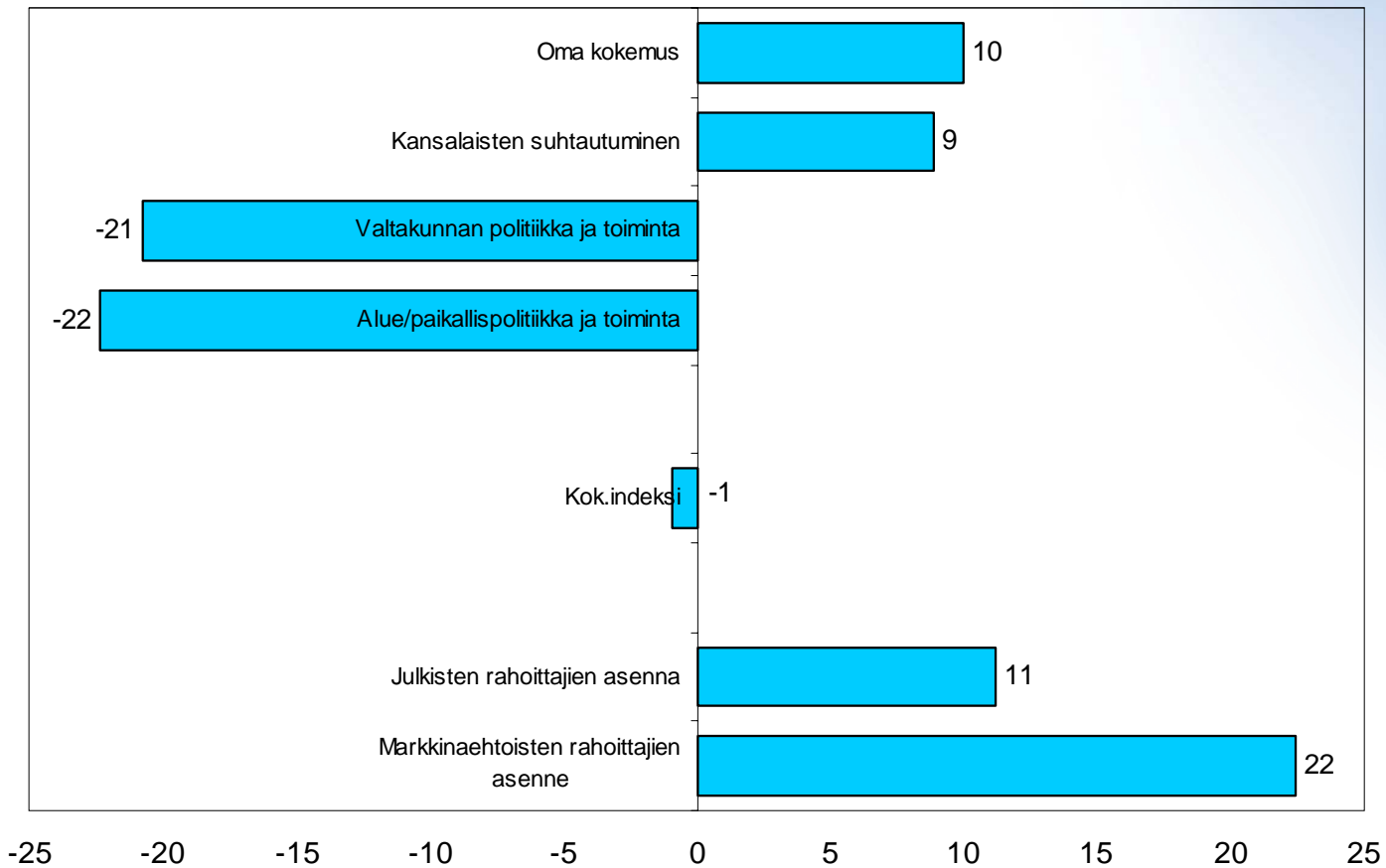
Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

Yrittäjyysilmapiiri ja elinkeinoilmasto, indeksi

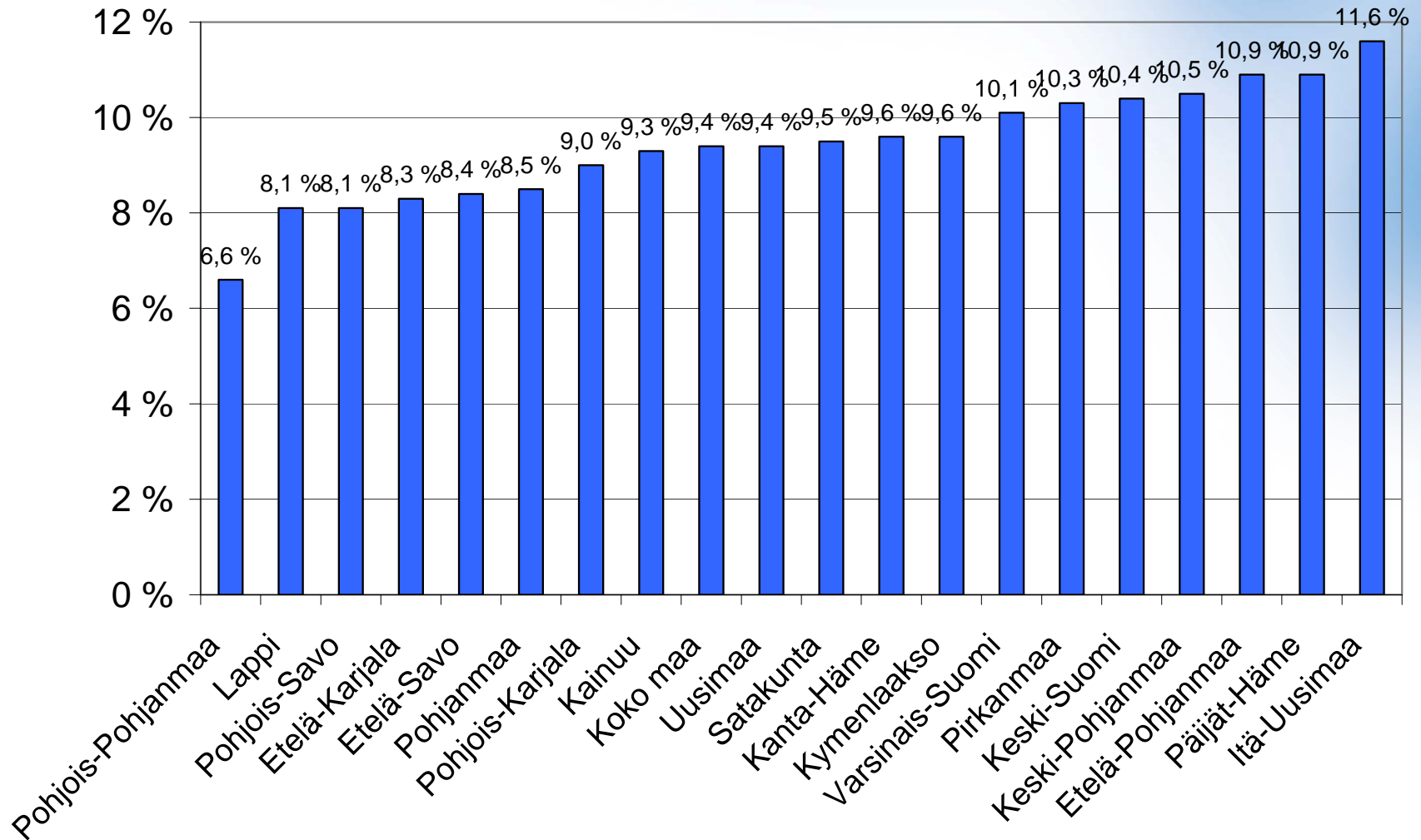
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2007

Yrittäjyysilmapiiri, indeksi

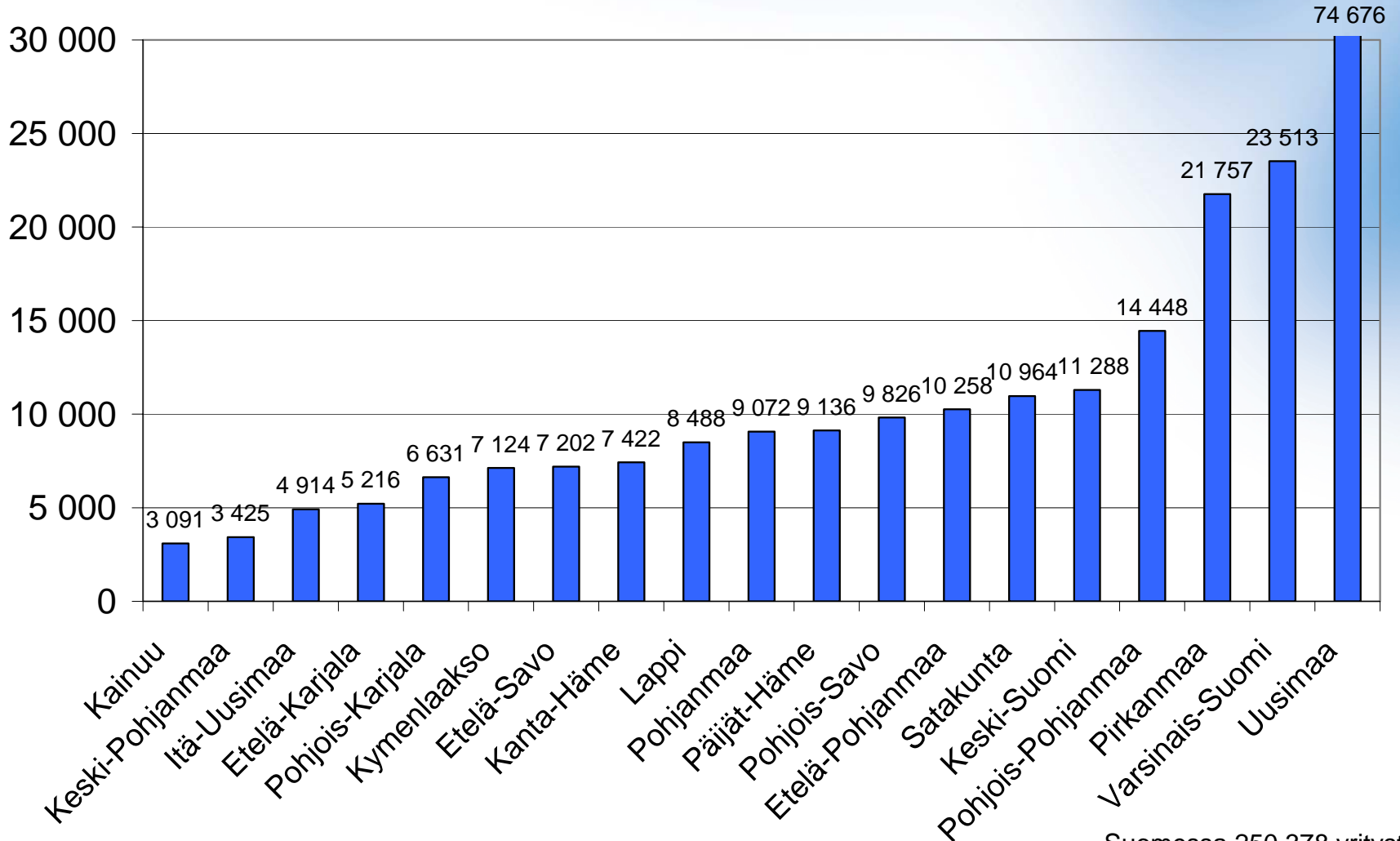
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2007

Yrittäjien osuus työllisistä 2006

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

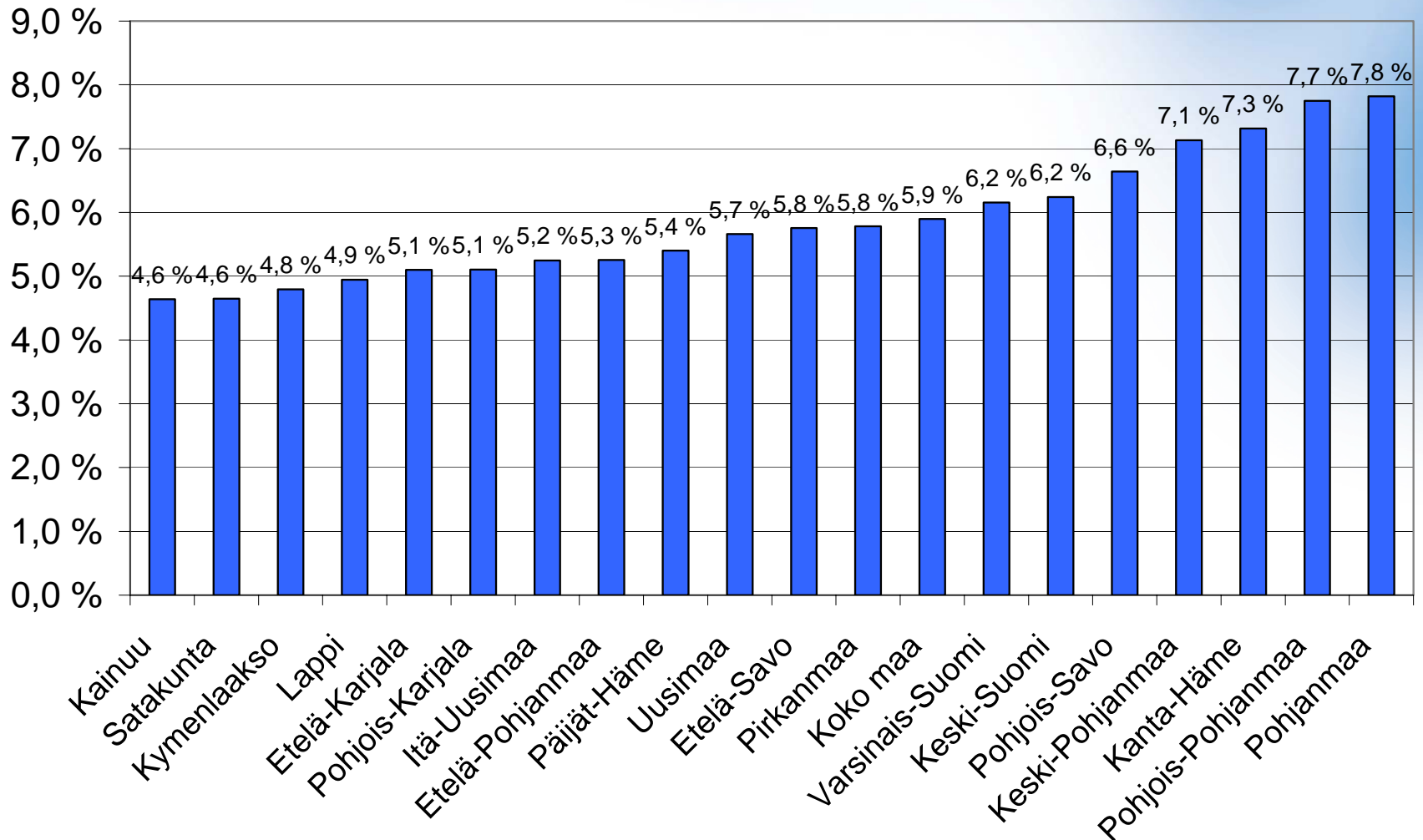
Yritysten määrä 2006

Lähde: Tilastokeskus

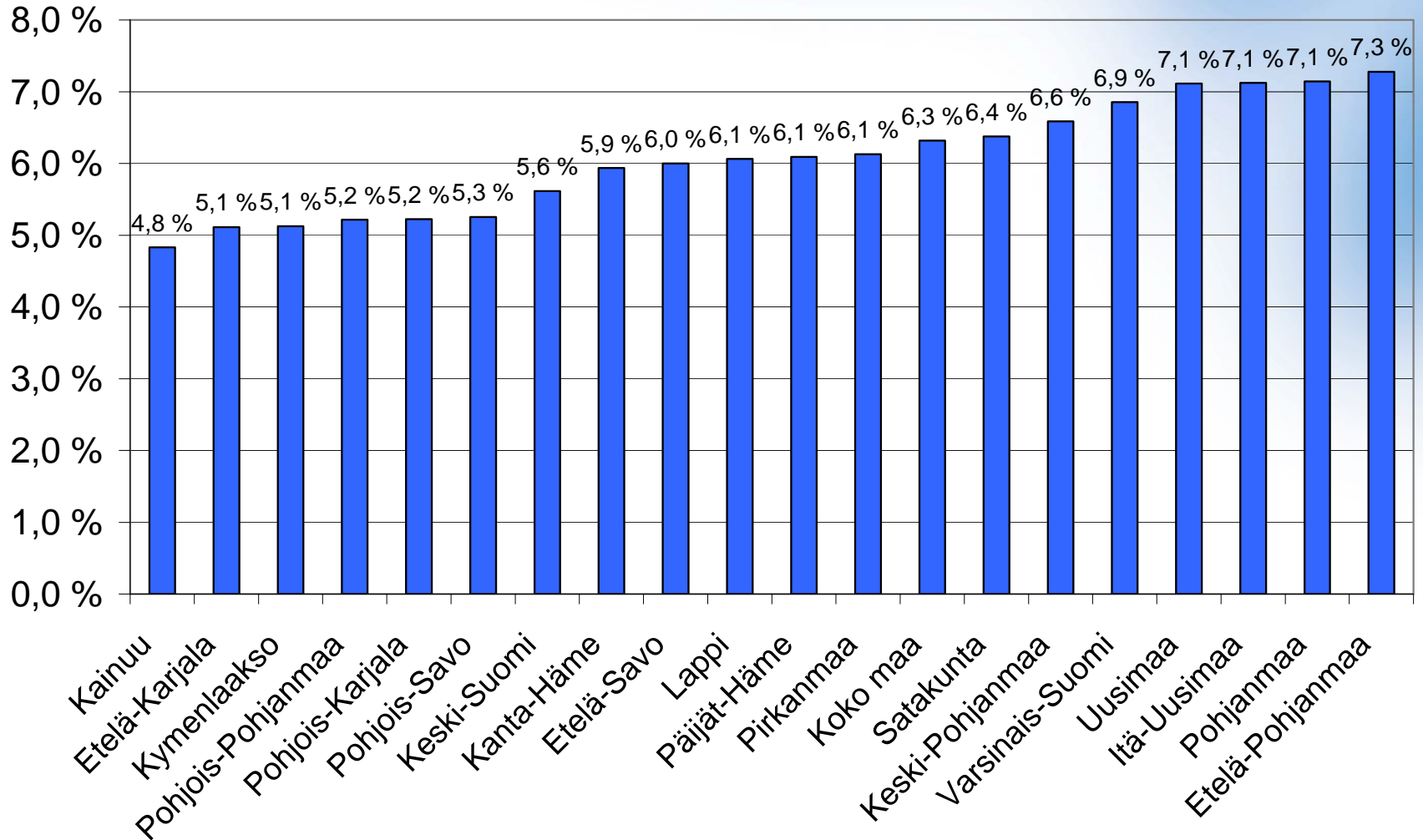
Suomessa 250 378 yritystä.

Yritysten määrän muutos 2005-2006

Lähde: Tilastokeskus

Yrityksiä suhteessa 15-74 -vuotiaisiin 2006

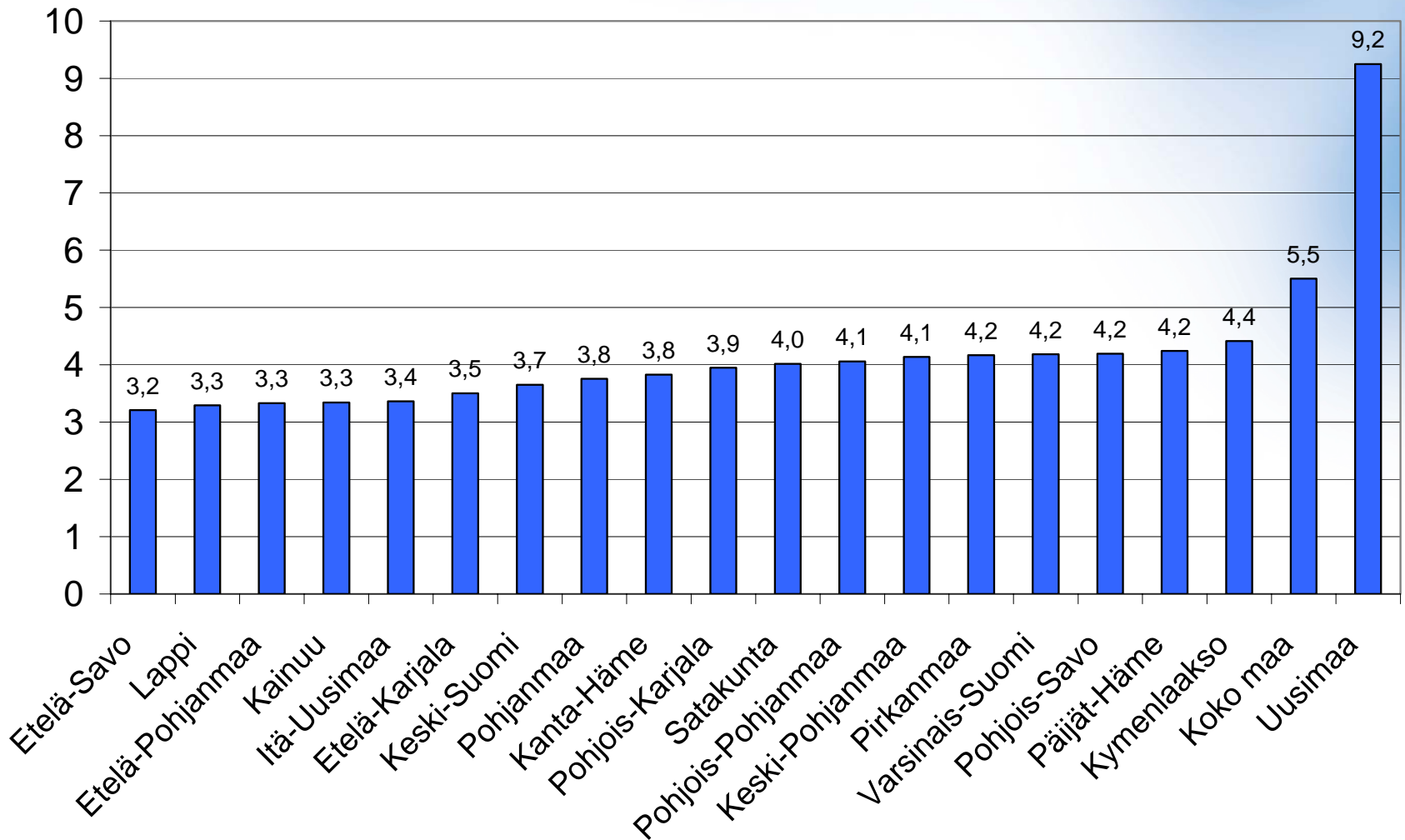
Lähde: Tilastokeskus

Yritykset maakunnittain 2006

Lähde: Tilastokeskus

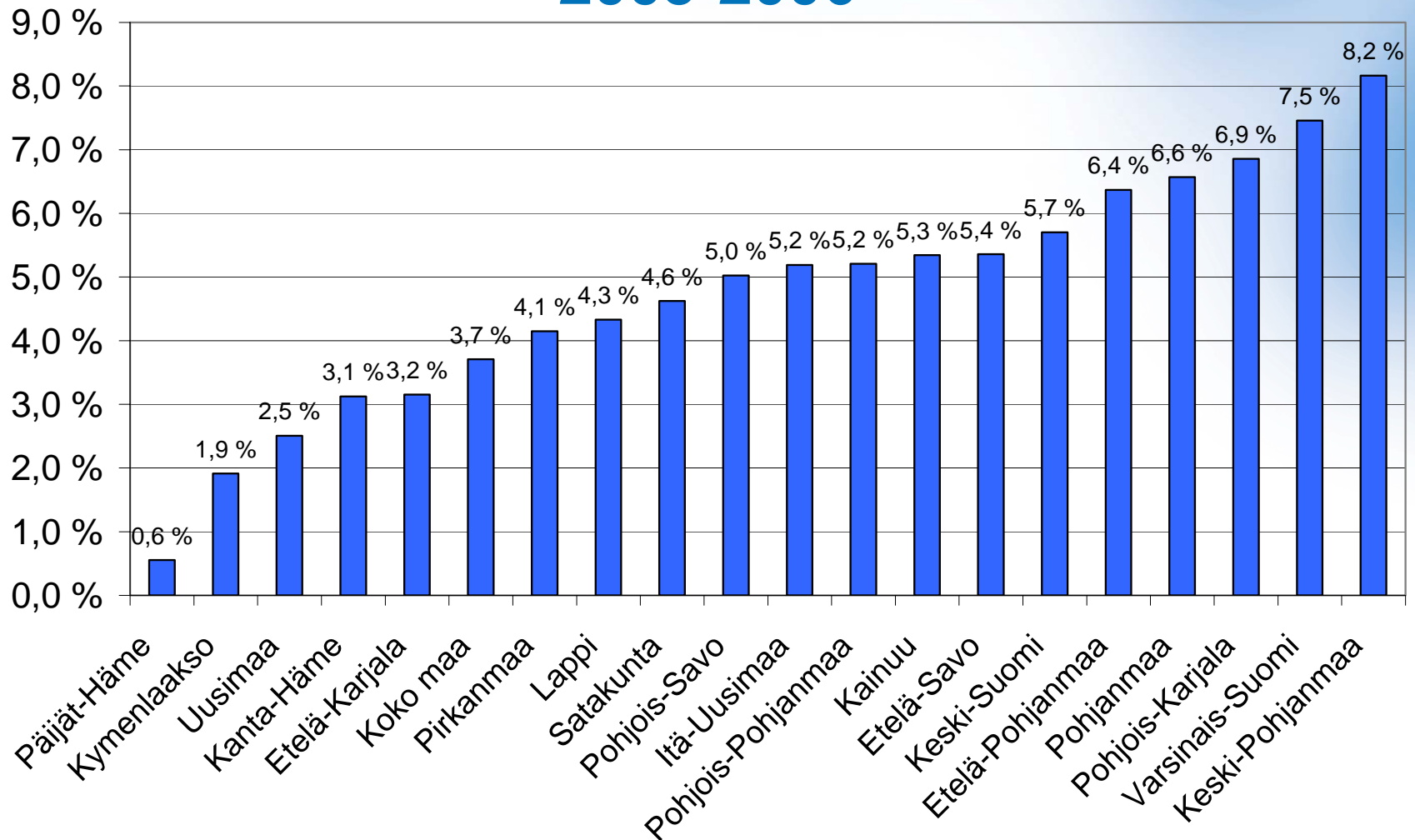
	Lukumäärä	Osuus yrityksistä	Asukasta/yritys	Mikroyritysten osuus
Uusimaa	74 676	29,8 %	18,4	92,0 %
Etelä-Pohjanmaa	10 258	4,1 %	18,9	94,2 %
Itä-Uusimaa	4 914	2,0 %	19,1	94,8 %
Pohjanmaa	9 072	3,6 %	19,2	94,1 %
Varsinais-Suomi	23 513	9,4 %	19,5	93,4 %
Keski-Pohjanmaa	3 425	1,4 %	20,6	93,8 %
Satakunta	10 964	4,4 %	20,9	93,6 %
Pirkanmaa	21 757	8,7 %	21,8	93,7 %
Lappi	8 488	3,4 %	21,8	94,2 %
Päijät-Häme	9 136	3,6 %	21,8	93,5 %
Etelä-Savo	7 202	2,9 %	22,1	94,7 %
Kanta-Häme	7 422	3,0 %	22,9	93,7 %
Keski-Suomi	11 288	4,5 %	23,8	94,0 %
Pohjois-Karjala	6 631	2,6 %	25,3	93,8 %
Pohjois-Savo	9 826	3,9 %	25,4	93,1 %
Kymenlaakso	7 124	2,8 %	25,9	92,8 %
Etelä-Karjala	5 216	2,1 %	25,9	93,8 %
Pohjois-Pohjanmaa	14 448	5,8 %	26,3	93,1 %
Kainuu	3 091	1,2 %	27,3	93,3 %
Koko maa	250378		21,1	93,2 %

Henkilöstöä yritystä kohden 2006

Lähde: Tilastokeskus

Yritysten henkilöstön muutos 2005-2006

Lähde: Tilastokeskus

Miten eteenpäin palvelurakenteiden, yritysten ja liikelaitosten kanssa?

- Liikelaitokseen liittyy lainsäädäntöpaineita
 - EU ei hyväksy tiettyjä (valtion) liikelaitokseen liittyviä piirteitä
- Toisaalta liikelaitosmuoto voi kunnissa myös lisätä tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä haittaamatta markkinoiden toimintaa
 - Kuntien liikelaitoksista osa ei edes toimi markkinoilla
- Juuri näiden syiden vuoksi nykytilanteen ja mahdollisten uusien päätösten yritysvaikutusten arviointi tärkeää
 - Liikelaitos on (vain) yksi tapa uudistaa palvelutuotantoa, yritysten palveluiden hyödyntäminen mm. palvelusetelijärjestelmillä ja ostoilla pidettävä rinnalla

Loppunousuksi Karstulan malli

- Karstula tiettävästi ensimmäinen kunta, jossa otettu käyttöön standardoitu yritysvaikutusten arviointimalli:
 - Jokaisen valtuustoon tulevan päätösesityksen yritysvaikutukset arvioidaan
 - Numeerinen arvio asteikolla 1-6 (hyvin negatiivisesta hyvin positiiviseen)
 - Erikseen perusteltava, miksi arvioon on päädytty
 - Erikseen selvitettävä, miten päätöstä voitaisiin muuttaa positiivisemmaksi
- Mikä on Salon malli?